

Arkadiusz Iwaniuch
Ryszard Oleszkowicz

Konferencja Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego pt. „Kontrwywiad II RP (1914) 1918–1945 (1948)” (7–8 listopada 2012 r., Emów)

W dniach 7–8 listopada 2012 r. w Centralnym Ośrodku Szkolenia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego im. gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą” w Emowie odbyła się konferencja naukowa pt. „Kontrwywiad II RP (1914) 1918–1945 (1948)”. Jej celem było przedstawienie działalności kontrwywiadowczej polskich służb specjalnych II Rzeczypospolitej na tle kształtującego się Państwa Polskiego oraz umiejscowienie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju w jego strukturach. Należy podkreślić, że była to jedna z pierwszych po 1989 r. konferencji naukowych poświęcona służbom specjalnym.

Konferencja ta była kolejną konferencją zorganizowaną przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, która zgromadziła polskich historyków zajmujących się badaniami historii polskich służb specjalnych. Wzięli w niej udział naukowcy prowadzący badania na podstawie krajowych i zagranicznych zasobów archiwalnych. Niektórzy z nich podjęli te prace już latach 90. XX wieku, niezwłocznie po zaistnieniu warunków do nieskrępowanego dostępu do materiałów źródłowych. Jako prelegenci wystąpili także przedstawiciele młodego pokolenia historyków, którzy dopiero w ostatnich latach podjęli ten temat.

Konferencja była jedną z inicjatyw dotyczących ożywienia w ABW tradycji służb specjalnych II RP i Polskiego Państwa Podziemnego, podjętych w 2012 r. Inną inicjatywą była zorganizowana po raz pierwszy według ceremoniału wojskowego, odwołującego się do tradycji II RP, uroczysta promocja na pierwszy stopień oficerski oraz odsłonięcie na terenie Centralnego Ośrodka Szkolenia ABW popiersia patrona ośrodka – gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grotą”.

W wystąpieniu inauguracyjnym konferencję szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego gen. bryg. Krzysztof Bondaryk podkreślił rolę kontrwywiadu w okresie II RP. Dziękując prelegentom za przybycie, zaznaczył, że udział w konferencji z pewnością przyczyni się do wymiany doświadczeń oraz zainicjuje opracowanie syntezy historii polskiego kontrwywiadu w okresie 1914–1918.

Dyrektor Centralnego Ośrodka Szkolenia ABW w Emowie mjr dr Zbigniew Nawrocki w swym wystąpieniu podkreślił, że wybór ośrodka jako miejsca konferencji uwzględniał także aspekty dydaktyczne przedsięwzięcia. Ponieważ do ustawowych zadań Agencji należy m.in. prowadzenie kontrwywiadowczej ochrony państwa, to treści prezentowane podczas konferencji z pewnością przyczynią się do poszerzenia historycznej wiedzy funkcjonariuszy dotyczącej metod i form działania polskich służb specjalnych w przeszłości, a także z pożytkiem zostaną wykorzystane w praktyce.

W imieniu organizatorów konferencji dyrektor COS ABW wyraził nadzieję, że nie będzie to ostatnia konferencja poświęcona temu tematowi. Na następnych, dorocznych spotkaniach uczestnicy mogliby zaprezentować najnowsze wyniki badań dotyczących polskich służb specjalnych. Oprócz historyków polskich planowane jest zaproszenie do udziału w konferencjach gości z państw sąsiednich. Celem spotkań byłoby opracowanie

i wydanie monografii poświęconej historii polskiego kontrwywiadu jako agendy niepodległego państwa polskiego.

Konferencji towarzyszyła okolicznościowa wystawa przedmiotów i sprzętów wykorzystywanych przez polskie służby specjalne – można było zobaczyć m.in. słynną maszynę szyfrującą Enigmę oraz obejrzeć odsłonięty we wrześniu 2012 r. pomnik patrona Ośrodka – gen. dyw. Stefana Roweckiego „Grota”, Komendanta Głównego Armii Krajowej.

Zdj. 1. Wystąpienie szefa ABW gen. bryg. Krzysztofa Bondaryka.

Zdj. 2. Wystąpienie dyrektora COS ABW w Emowie mjr. dr. Zbigniewa Nawrockiego.

Zdj. 3. Uczestnik konferencji prof. Henryk Cwiąg przy oryginalnym egzemplarzu Enigmy ze zbiorów COS ABW w Emowie.